

REGERINGEN

KOPIA

Regeringsbeslut

II:19

2015-06-25

Ju2015/05244/PO

Justitiedepartementet

Polismyndigheten

Box 12256

102 26 Stockholm

Uppdrag till Polismyndigheten att säkerställa integritetsskyddet i myndighetens personuppgiftsbehandling

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Polismyndigheten att vidta åtgärder för att säkerställa att personuppgiftsbehandlingen inom myndigheten fullt ut beaktar de krav på integritetsskydd för den enskilde som framgår av lag eller annan författning.

I uppdraget ingår att;

- Säkerställa att det finns tydliga ansvarsförhållanden och en väl fungerande beslutsordning för behandling av personuppgifter inom Polismyndigheten,
- Redovisa vilka interna kontrollåtgärder som vidtas för att säkerställa att personuppgifter behandlas i enlighet med de krav som framgår av lag eller annan författning,
- Vidta åtgärder för att personuppgifter i relevant utsträckning ska hanteras med hjälp av automatiserat stöd som innehåller sådana funktioner att kraven i polisdatalagen (2010:361) tillgodoses,
- Löpande och systematiskt genomföra åtgärder för att säkerställa god registervård i de system där möjligheter till ett sådant automatiserat stöd inte finns,
- Bedöma vilket kompetensutvecklingsbehov som finns inom myndigheten för att säkerställa en personuppgiftsbehandling som fullt ut beaktar de krav som framgår av polisdatalagen och annan tillämplig lagstiftning samt redovisa vilka utbildningsinsatser som genomförs för att möta detta behov.

Polismyndigheten ska informera om hur uppdraget fortlöper. Uppdraget ska därför delredovisas senast den 27 november 2015 samt den 18 november 2016. Av delredovisningarna ska framgå vilka åtgärder som vidtagits och vilka de förväntade effekterna är. Polismyndigheten ska

också redogöra för vilka eventuella ytterligare utvecklingsbehov som identifierats och hur arbetet utvecklas. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen senast den 15 september 2017. Av slutredovisningen ska framgå vilka åtgärder som har vidtagits och vilka resultat som uppnåtts. Av redovisningen ska vidare framgå på vilket sätt de åtgärder som vidtagits säkerställer att personuppgiftshanteringen vid myndigheten fullt ut beaktar de krav som ställs genom lag eller annan författning.

Polismyndigheten ska under uppdragets genomförande, i relevanta delar, samråda med Datainspektionen.

Bakgrund

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN) har riktat allvarlig kritik mot dåvarande polismyndigheten i Skåne för hanteringen av personuppgifter inom kriminalunderrättelseverksamheten. Nämnden har bedömt att polismyndigheten brustit i tillämpningen av polisdatalagens bestämmelser och att en uppgiftssamling som granskats i flera avseenden varit olaglig.¹

SIN har vidare i sin granskning av dåvarande polismyndigheten i Västra Götaland och polismyndigheten i Östergötlands län visat på att det förekommit brister i personuppgiftsbehandlingen vid polismyndigheternas underrättelseverksamhet. Nämnden anser att de iakttagelser som har gjorts tyder på att det har funnits vissa systematiska felaktigheter med behandlingen av personuppgifter i den granskade verksamheten.²

Även Datainspektionen har vid granskning av personuppgiftsbehandlingen inom polisen konstaterat brister inom i första hand kriminalunderrättelseverksamheten. Granskningarna har omfattat flera polismyndigheter och har bland annat föranlett att dåvarande Rikspolisstyrelsen fattade beslut om förändringar av hanteringen av det allmänna spaningsregistret (ASP).³

Riksdagens ombudsmän (JO) konstaterade i sin granskning av

¹ Uttalande 2013-11-15, "Polismyndigheten i Skånes behandling av personuppgifter i uppgiftssamlingen benämnd "Kringresande", Dnr 173-2013.

² Uttalande 2014-12-11, "Polismyndigheten i Västra Götalands behandling av personuppgifter i underrättelseverksamheten", Dnr 67-2014, samt Uttalande 2014-12-11 "Polismyndigheten i Östergötlands län behandling av personuppgifter i underrättelseverksamheten", Dnr 69-2014.

³ Beslut 2012-02-28, Polismyndigheten i Västerbottens län och Polismyndigheten i Dalarna, dnr 1398-2011 och 1399-2011, beslut 2012-04-26, Polismyndigheten i Stockholm, dnr 1849-2011, beslut 2012-11-20, Polismyndigheten i Jämtlands län och Polismyndigheten i Västmanlands län, dnr 604-2012 och 605-2012, samt beslut 2013-11-26, Polismyndigheten Gotland, dnr 279-2013, Beslut den 21 mars 2014, dnr 205-2013, samt Rikspolisstyrelsens redovisning till Datainspektionen med anledning av tillsyn av ASP, dnr 2045-2014.

den dåvarande polismyndigheten i Skåne att de otydliga ansvarsförhållandena inom myndigheten legat till grund för bristerna i personuppgiftsbehandlingen inom kriminalunderrättelsetjänsten. Vidare saknades en fungerande intern styrning och kontroll samt tekniska möjligheter att behandla personuppgifter enligt de rutiner som myndigheten beslutat om för att leva upp till polisdatalagens bestämmelser.⁴

Såväl SIN som JO har i sina beslut förutsatt att den nya Polismyndigheten vidtar nödvändiga åtgärder för att garantera att polisdatalagens bestämmelser följs inom hela myndigheten.

Mot bakgrund av den kritik som riktats mot polismyndigheterna av SIN gav regeringen Rikspolisstyrelsen i uppdrag (Ju2013/8211/PO) att redovisa vilka åtgärder man vidtagit för att säkerställa att det inom kriminalunderrättelseverksamheten finns erforderliga riktlinjer och rutiner för behandling av personuppgifter, samt vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa att regelverket inom denna verksamhet efterlevs. Uppdraget återrapporterades i Rikspolisstyrelsens årsredovisning för 2014. Av återrapporteringen framgår att Polismyndigheten vidtagit åtgärder som fått en direkt kvalitetshöjande effekt på personuppgiftsbehandlingen i verksamheten men att det också krävs ett fortsatt utvecklingsarbete.

Skälen för regeringens beslut

Ett starkt och väl fungerande rättsväsende och en framgångsrik brottsbekämpning är en förutsättning för ett tryggt samhälle. Den brottsbekämpande verksamheten ska bedrivas effektivt och med högt ställda krav på rättsäkerhet och rättstrygghet.

Regeringens utgångspunkt är att den brottsbekämpande verksamheten i största möjliga utsträckning ska bedrivas målinriktat och kunskapsbaserat. Det underrättelsestyrda polisarbetet utgör därför grunden för en effektiv brottsbekämpning.

För att effektivt kunna bekämpa brott måste polisen ha möjlighet att behandla personuppgifter bland annat genom att samla in, registrera, och lagra uppgifter. Uppgifter måste också vid behov kunna tillhandahållas elektroniskt till ett större antal personer inom Polismyndigheten eller till andra brottsbekämpande myndigheter. Uppgifter måste dessutom – inom ramen för det internationella samarbetet – kunna utbytas elektroniskt med brottsbekämpande myndigheter i andra länder.

Hanteringen av personuppgifter innebär en risk för intrång i den personliga integriteten. Det är därför viktigt att hitta en väl avvägd balans mellan skyddet för den personliga integriteten och samhällets krav på att

⁴ Beslut av Riksdagens ombudsmän 2015-03-17, Dnr 5205-2013.

brott förebyggs och förhindras samt att brott utreds och att personer lagförs. Intrång i den personliga integriteten måste alltid stå i rimlig proportion till det intresse som ska tillgodoses med behandlingen av personuppgifterna.

Den nya polisdatalagen trädde i kraft den 1 mars 2012. Syftet med lagen är att skapa en rimlig avvägning mellan de krav som polisens brottsbekämpande verksamhet ställer på automatiserad behandling av personuppgifter och skyddet för den personliga integriteten. En viktig utgångspunkt var också att skapa en teknikneutral lagstiftning som möjliggör att också det brottsförebyggande arbetet kan bedrivas underrättelsestyrt och kunskapsbaserat.

Det är positivt att Polismyndigheten redan har initierat ett flertal åtgärder för att komma till rätta med de brister som har uppmärksammats. För att säkerställa att behandlingen av personuppgifter i Polismyndigheten sker enligt de författningar som gäller för sådan behandling avser regeringen att noga följa Polismyndighetens arbete.

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Daniel Bergvall

Kopia till

Statsrådsberedningen
Justitiedepartementet/Krim
Justitiedepartementet/L4
Justitiedepartementet/L6
Justitiedepartementet/SI
Justitiedepartementet/Å
Utrikesdepartementet/FMR
Socialdepartementet/FST
Finansdepartementet/BA
Kulturdepartementet/Disk
Riksdagens ombudsmän
Ekobrottsmyndigheten
Datainspektionen
Säkerhetspolisen
Säkerhets- och integritetsskyddsnamnden
Åklagarmyndigheten